

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

230764

ciciban

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

OTON ŽUPANČIČ
CICIBAN

*Ponesi zemlji se ozrem,
zgrošim se in oči zaprem . . .*

17/6 1944

Nikolaj Kravč

Horjujanin

V LJUBLJANI MCMXXXII

230764

230764

N 889/1970

OPREMIL IN ILUSTRIRAL NIKOLAJ PIRNAT
IZDALA „UMETNIŠKA PROPAGANDA“.

TISKARNA »SLOVENIJA« V LJUBLJANI. (PREDSTAVNIK A. KOLMAN.)

VESELI KOLEDNIKI

Čase pregledujemo,
zase koledujemo
in za lepo leto mlado
preobračamo navado:
nič od vas ne prosimo,
mi darove nosimo,
meh za smeh in vrečo sreče
Ciciban za nami vleče,
ne za hišo zidano,
le za voljo židano!

ŽALOSTNI KOLEDNIKI

V dve gubé vsi hodimo,
milo Jero vodimo,
venomer se cmiha, joče,
Bog ga vedi, kaj si hoče:
radi jo spečali bi,
dober kup jo dali bi:
kdor naprti jo na rame,
za nameček naj si vzame
še čmerike butaro,
kisa polno čutaro!

ČASTITLJIVI KOLEDNIKI

Staro šego hranimo,
novo leto znanimo:
mladi Božič in Marija
bodi naša tovaršija;
dani so obeti nam,
zlata zvezda sveti nam,
njene se držimo poti,
da nas zloba ne zaloti
starega prismođeža
kruteža Herodeža.

DEDEK SAMONÒG

Pase dedek Samonòg,
čredo vrača skok na skok,
ovce bele, koze črne;
kadar čredo vso zavrne,
kadar čredo vso napase,
druga noga mu izrase.

OTROCI SPUŠČAJO MEHURČKE

Sonce, zemlja, mesec
vrté se brez kolesec,
letijo brez peresec,
v nebó se točijo,
na vejo skočijo,
brez poka počijo.

POSTOVKA

Kako pa postovka leta?
Tako-le, tako-le, tako-le,
tako postovka leta,
nebeški strop ometa.

Kako pa postovka kroži?
Tako-le, tako-le, tako-le,
tako postovka kroži,
čez svet peroti proži.

Kako pa postovka melje?
Tako-le, tako-le, tako-le,
tako postovka melje,
na zemljo ništro stelje.

KADAR SE CICIBAN JOČE

Ciciban se cmeri
za dve mili Jeri.
Hitro, hitro meh za smeh,
vleci ga po vseh koteh,
mêči ga ob tla, pod strop,
in ob steno, hop, hop, hop!
Pok! — se meh razpoči,
smeh iz njega skoči.

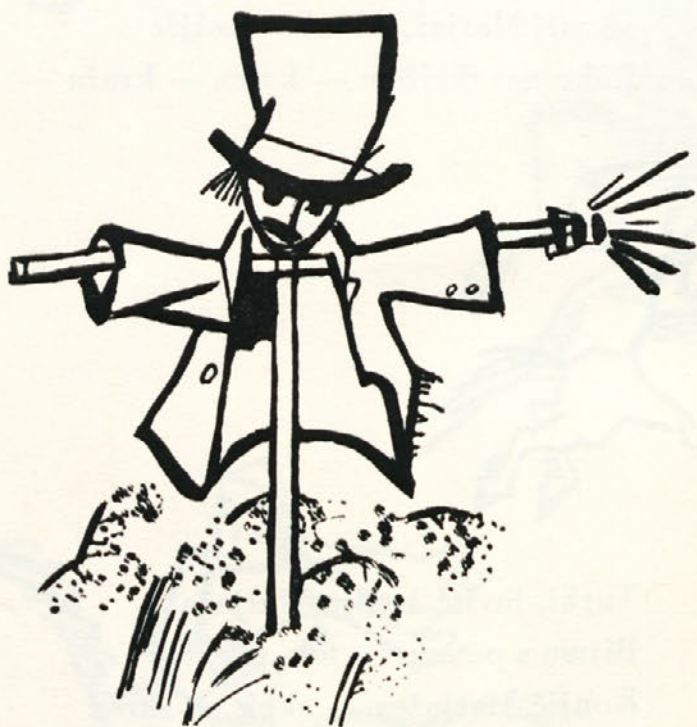
PLES KRALJA MATJAŽA

Enkrat naprej, enkrat nazáj —
kralj Matjaž si izbira raj.
Gori in doli, tretjič okoli —
kralj Matjaž si Alenko izvóli.
Trikrat po sredi, četrtič na kraj:
»Kralj Matjaž, Alenko nazáj!«
Rôke navzkrižem — križa — kraža —

Turki, lovite kralja Matjaža!
Bijmo s petami — tok, tok, tok!
Konjič Matjažev — skok na skok.

VRABCI IN STRAŠILO

Čiv-čiv, čiv-čiv,
še dolgo bom živ,
živ-žav, živ-žav,
še dolgo bom zdrav:
na sredi polja
tri vreče prosá!

Čiv-čiv, živ-žav,
vse prav? Vse prav!

Čiv-čiv, čiv-čiv,
saj nisem jaz kriv,
živ-žav, živ-žav,
če mož je brljav,
če metlo ima,
pa mēsti ne zna.

Čiv-čiv, živ-žav,
vse prav? Vse prav!

LISICA

Kurice — stojte,
nič se ne bojte,
tetka prišla je k vam po slovó:
obrije si glavo,
pojde v puščavo,
rožni tam venec prebiralá bo;
skorje drobila,
vodo bo pila,
k nebu kot ve, se ozirala bo.
Kurice — stojte,
nič se ne bojte,
tetka spokornica jemlje slovó.

KROPARJI

Kdo pa tisti so štokljači?
To so kroparski kovači,
to žebjarji so iz Kroe,
hodijo ko v mlinu stope:
cop — cop — cop,
lop — lop — lop!

Kdo pa tisti so trkljači?
To so kroparski kovači:
kladivo jim v roki pleše,
pesmi poje, iskre kreše:
plenk — plenk — plenk,
žvenk — žvenk — žvenk!

ZVONOVI

Bim-bim, bim-bim!
Jaz dan zvonim,
na okna vsa trkam,
zaspance budim,
budim — bim-bim!

Bam-bam, bam-bam!
Jaz sonca vam dam,
en pehar za polje,
en pehar za hram,
ga dam — bam-bam!

Bom-bom, bom-bom!
Kje tvoj je dom?
Kdor pot si izgrešil,
jaz vodil te bom
na dom — bom-bom!

ŽABE

Rega, rega, rega, rega,
vedno hujša je zadrega,
sonce že do dna nam sega,
jojmene, kaj bo iz tega!

Kum, kum,
le pogum:
slišal sem od juga šum!

Kvak, kvak,
glej oblak,
glej oblakov sivih vlak,
vêdro vôle nosi vsak,
kmalu bo vse polno mlak!

Rega, rega, rega, rega,
Bog nas reši vsega zlega!

Kum, kum,
le pogum!

Kvak, kvak,
glej oblak!

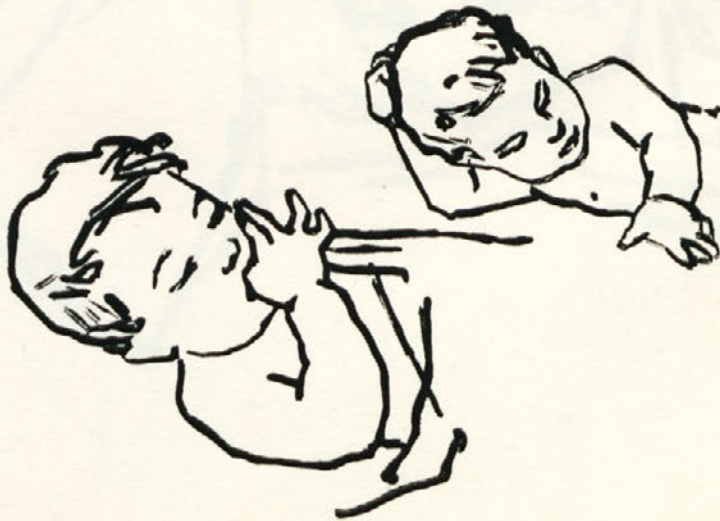
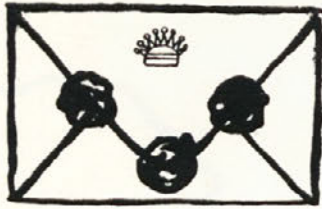
USPAVANKA

Kaj bo sinku sèn prineslo?
Ptičje krilo, tenko veslo,
ali kita rožmarina?
Aja tuta, nana nina!

Krilo se je utrudilo,
veslo se je polomilo,
suha kita rožmarina —
aja tuta, nana nina!

Kaj bo sinku sèn prineslo?
Niti krilo, niti veslo,
niti kita rožmarina,
le popevka materina:
aja tuta, nana nina!

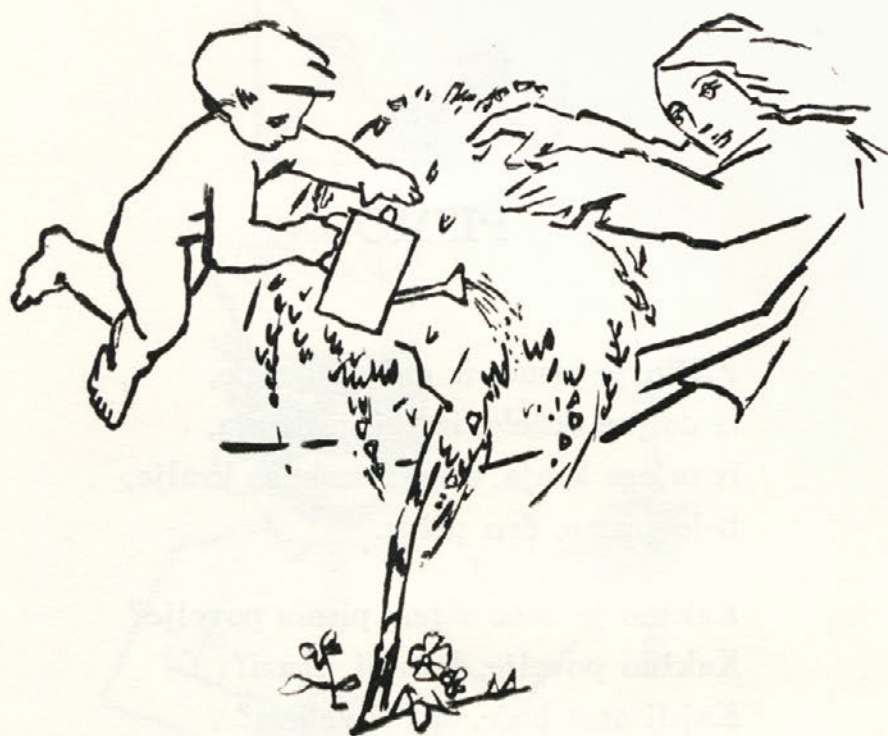

PISMO

Prišlo je pismo iz daljne dežele,
iz daljne dežele, iz tujega kraja,
iz tujega kraja, od zamorskega kralja,
belo pismo, črn pečat.

Kakšno je dano v tem pismu povelje?
Kakšno povelje, kakšni ukazi?
Kaj-li nam hoče, kaj-li vелеva?
Pojdimo, pojdimo pisma brat!

»To je povelje zamorskega kralja:
Vi neugnani vsi Cicibani
morate biti hitro zaspani,
kakor bi trenil, morate spat!«

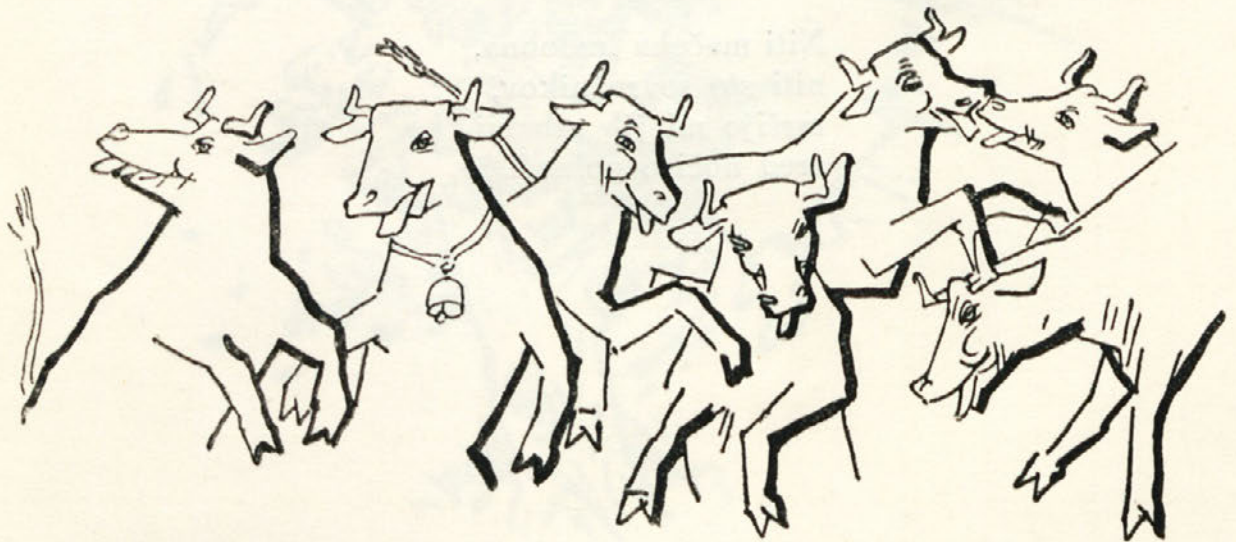
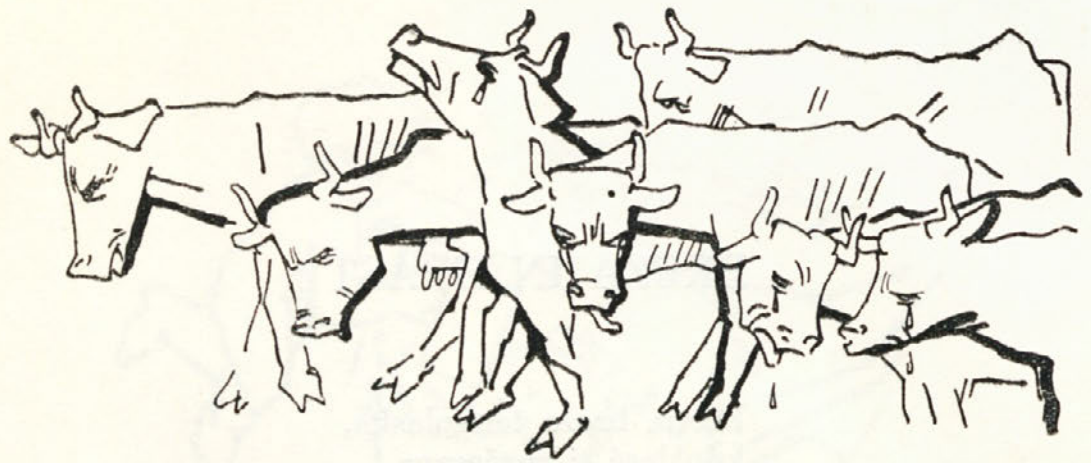
BREZA IN HRAST

Breza, breza tenkolaska,
kdo lasé ti razčesava,
da stojé ti tak lepó?
Ali mati, ali sestra,
ali vila iz goščav?

Niti mati, niti sestra,
niti vila iz goščav,
tihi dežek opoldanji,
lahni veter iz daljav. —

Hrast, hrast kodrogrivec,
kdo lasé ti goste mrši,
da so kuštravi tako?
Ali mačeha hudobna,
ali sto sovražnikov?

Niti mačeha hudobna,
niti sto sovražnikov,
mršijo mi jih viharji
sred noči o polnoči.

PASTIRČKI

Biló je sedem hudih let,
biló je sedem pustih paš,
biló je sedem suhих krav.

Sedmero je pastirčkov nas,
zdaj tolste krave gonimo,
na polno pašo hodimo,
okrogle pesmi piskamo.

Saj smo prebili sedem let,
prebili sedem hudih let,
prestali sedem pustih paš,
prepasli sedem suhих krav,
da ni nobeden »joj« dejal!

ZELENI JURIJ

Jurij Zeleni se z mavrico paše;
srečno, vesélo sêlo bo naše:
že za vodó čez travnike jaše.

Z glávo namigne — trava se vzdigne,
ôbraz okrene — veje odene,
z ôkom obrne — cvetje se strne.

Jurij Zeleni, ne hôdi drugam,
vinca in pesmi poln je naš hram,
drago bo tebi, milo bo nam. —

Dobri ljudjé vi, jasno vam lice!
Rad bi popeval z vami zdravice,
ali golé so Slovenske Gorice.

Jasno vam lice, misel najbolj!
Z vami ostati biló bi me volja,
a na Koroškem še pusta so polja.

Pusta so polja, slana in mraz,
treba hiteti, kliče me čas,
ali ob leti spet bom pri vas. —

Konja vzpodbôde, v daljo izginja,
cvetje, zelenje za njim se razgrinja,
da nas Zelenega Jurja spominja...

POMLADNA LADJA

Kam bi s to pomladjo?
Nam je je prevèč;
naložimo ladjo,
odpeljimo jo preč!

Zelenino mlado
trgajmo naokrog,
ti obêri livado,
ti opleni log.

Tiste cvetne kite
dajte sem najprej,
jambor opletite
z mrežo gostih vej.

Kaj še pojde z nami?
Nagelj in rožmarin,
naj nam v srcu drami
zemlje domače spomin.

Ptička najbolj vesela,
z gnezdrom vred na krov!
Boš nam slovensko pela,
kakor zvonček nov.

Kje so tisti kraji,
kjer vse leto in dan,
o božiču in v maji
svet je v led vkovan?

Mulasti, nesrečni
kučmarji tam živé,
sredozimci večni
v usta pest tišče.

Tja gremò s pomladjo,
nam je je preveč,
naložimo ladjo,
odpeljimo jo preč!

CICIBAN IN ČEBELA

Čebelica leti z neba,
leti leti vse niže,
vse niže in vse bliže
čebelica leti z neba.

»Čebelica, odkod in kam
te nêsejo peroti
po jasni zračni poti?
Čebelica, odkod in kam?«

»»Kje pa je tisti Ciciban,
ki venomer razgraja,
ki mamici nagaja,
kje pa je tisti Ciciban?««

»Če bil bi tukaj Ciciban,
čebela svetlokrila,
kaj bi mu naredila,
če bil bi tukaj Ciciban?«

»»Če bil bi tukaj Ciciban,
tako mu bridko želo
zapičim v trdo čelo,
če bil bi tukaj Ciciban.««

»Potem bi jokal Ciciban
in kričal na vse grlo,
da vse bi skupaj drlo,
tako bi jokal Ciciban.«

»»O naj le joče Ciciban,
kriči naj kakor hoče,
zvoniti izza toče
nič ne pomaga, Ciciban!««

»Kaj misliš, da bi jokal sam?
Jokala brez pokoja
bi še-le mama moja;
kaj misliš, da bi jokal sam?«

»»Kaj tudi joče mamica,
če Cicibanček skače,
pa si raztrga hlače,
kaj tudi joče mamica?««

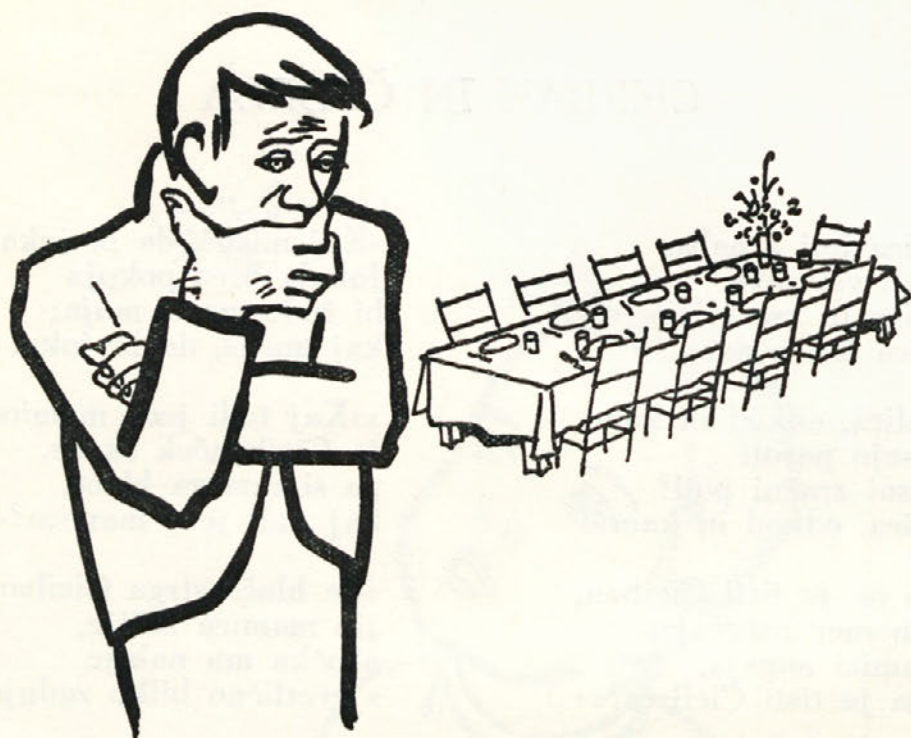
»Če hlače strga Ciciban,
jih mamica zašije,
a očka mu nabije
s cvetlično bilko zadnjo stran.«

»»Premotil si me, Ciciban;
ne vem, kaj sem hotela,
po kaj sem priletela;
premotil si me, Ciciban.««

»O, saj pove ti Ciciban,
le prašaj ga, čebela,
po kaj si priletela;
ne laže pa ne Ciciban!«

»»Če pa ne laže Ciciban,
potem je fant od fare;
naj skače, vse potare;
da le ne laže Ciciban!««

In: »Cici-Cici-Ciciban!
čebelica prepeva,
vse više poleteva,
za njo mi gleda Ciciban.

POVABILO

Stari prijatelji, pravo poštenje —
pridite, pridite k nam na proščenje!
Kolikrat smo se pri vas že gostili,
enkrat bi radi ljubav vam vrnili.
Vse je pripravljeno: skleda pri skledi,
noži in vilice, kupice v redi;
vi prinesite s seboj le prigrizka,
malo prigrizka in malo oblizka,
pa bomo jeli in pili in peli,
stari prijatelji, skupaj veseli!
Stari prijatelji, pravo poštenje —
pridite, pridite k nam na proščenje!

MEDVED Z MEDOM

Skoči, brate, na medveda!
— Pa zakaj?

Vkradel nam je lonec meda.
— Pa zakaj? —

Lačni so mu medvediči.
— Pa zakaj? —

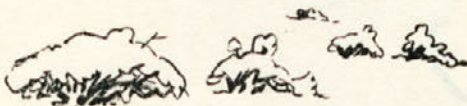
Prazni so še vsi grmiči.
— Pa zakaj? —

Saj ne upajo si cvesti.
— Pa zakaj? —

Sneg bi vtegnil jih zamesti.
— Pa zakaj? —

Burja se čez plan hohoče.
— Pa zakaj? —

Jug je prepoditi noče.
— Pa zakaj? —

Ko pa ni še božja volja!

— Bratec, aj:

božja volja je najbolja.
Naj le Jug na Burjo mahne
in pomlad na zemljo dahne,
cvet in sad rodé grmiči,
najedó se medvediči:
takrat skočim za medvedom
pa mu vzamem lonec z medom! —

STARI MEDO

Brunda gunda, brunda gunda —
meda polna skleda!

Stari Medo — bistra glava:
prazna skleda — Medo spava ...

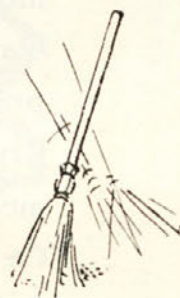
Brunda gunda, brunda gunda —
meda polna skleda!

Če pa vidi polno skledo,
rad vam pleše stari Medo!

Brunda gunda, brunda gunda —
meda polna skleda!

LENKA

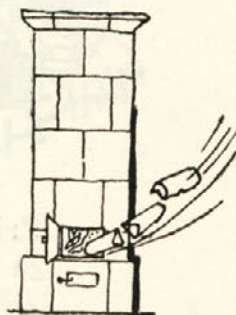
Lenka se šeta —
metla pometa;

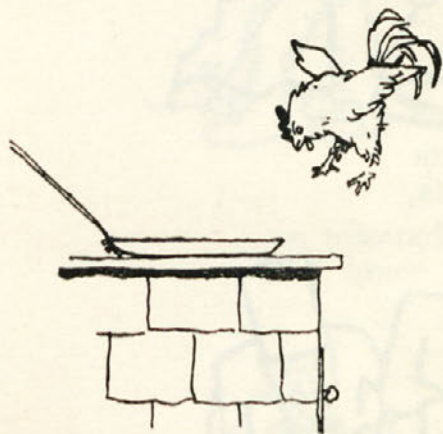
Lenka počiva —
igla ji šiva;

Lenka pred duri —
peč se zakuri,

a kokotiček
skoči v lončiček,
leže v ponvico,
dvigne glavico:

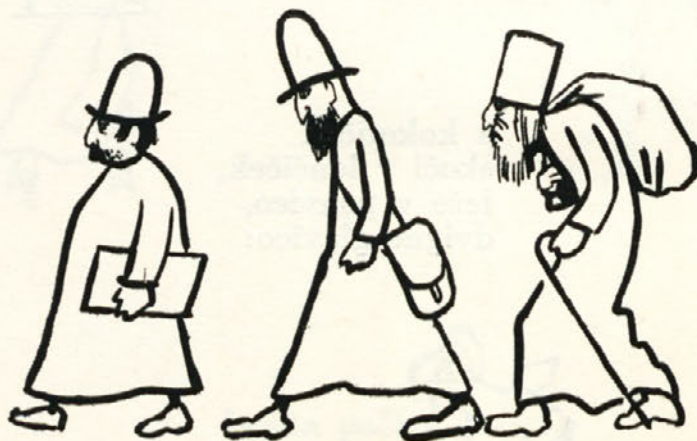
»Lenčica, Lenka,
kikeriki!
Sem že pečenka,
jést se mudi!«

ZLATO V BLATNI VASI

Prišli trgovci z novci
za šalo v Blatno vas zares,

na trgu sredi blata
pustili pisker zlata,

potem naprej, haha, zares,
zares trgovci z novci.

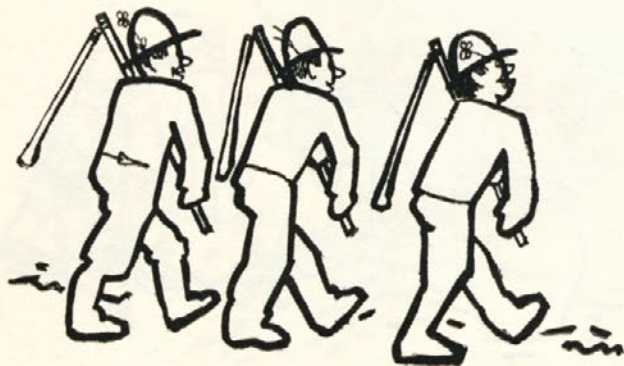
Prišli so slepci s cepci
za šalo v Blatno vas zares,

in pikapoka šlo je,
brž lonec je nadvoje,

potem naprej, haha, zares,
zares da slepci s cepci.

Prišli so norci s korci
za šalo v Blatno vas zares,

planili so po zlatu,
raztresli ga po blatu,

potem naprej, haha, zares,
zares da norci s korci.

Prišla je putka tutka
za šalo v Blatno vas zares,

vse blato potacála,
zlató je pozobala,

potem naprej, haha, zares,
zares da putka tutka.

In Blatničani zbrani
sklenili so v en glas zares:

»Ta puta kokodajca
bo nesla zlata jajca!«

Potem pa pit, haha, zares,
vsi Blatničani zbrani.

ZVEZDOZNANSTVO

Cicibanček, vedi:
sonce je na sredi
v lepi zlati skledi.

In v njegovi zarji
zemlja kolobari.

Okrog zemlje tava
luna vrtoglava.

Zemlja, vsi planeti
v vajeti zajeti,
k soncu so pripeti.

Sonce vsepovsodi
njihna pota vodi.

Bog jim sonce ukrade,
v nič ves svet razpade. —

Cicibanček gleda:
prazna sončna skleda,
njemu v glavi — zmeda.

MEHURČKI

Cicibanus,
on je danes
Coprianus:
Coper, coper, hudi čar,
vsakemu iz lonca dar!

Najprej sonce!
Komu sonce?
Sonce Bogu:
iz njegovih zlatih rok
sije slava vseokrog.

Potle luna!
Komu luno?
Luno mami:
vsako noč bedi za nas,
z luno ji bo krajši čas.

Tretje — zemlja!
Komu zemljo?
Zemljo očki:
preoral jo bo, sejal,
bo pogače nam dajal.

USPAVANKA

Kaj se sveti rimska cesta?
Bratca dva po nji mi gresta;
ne kar taka bratca dva,
božja sta krilatca dva;
za roké se vodita,
tiho, varno hodita,
da ne škriplje pesek zlati:
naše dete mora spati.

VEVERICA

Vejica orehova,
vejica ti leskova,
zgani se, skloni se,
nagni se k meni,
daj mi lešnik,
daj mi oreh —
veš-li, koga z njim pogostim?
Če se pa nočeš skloniti,
moram nate skočiti!
vso te otresem,
vso te oberem,
lešnike vse, orehe vse
Cicibanu podarim,
tebe pa, vejica revica,
tebe pa golo pustim.
Smuk — smuk — smuk!
S suhega na zeleno,
z zelenega na cvetoče,
s cvetočega na zoreče —
smuk — smuk — smuk!

CICIBAN — CICIFUJ

Ciciban teče v zeleni dan;
ptičica znanka v goščavi
vsak dan lepó ga pozdravi:
»Ciciban, Ciciban, Ciciban,
Ciciban, dober dan!«

Ciciban, kaj pa je danes, čuj!
Kaj ti to ptička prepeva?
Po vsej dobravi odmeva:
»Cicifuj, Cicifuj, Cicifuj,
Cicifuj, fej in fuj!«

Ciciban misli: »Zakaj Cicifuj?«
takrat si rôke zagleda,
pa se domisli: »Seveda,
danes se nisem umil še, fej, fuj,
danes sem res Cicifuj!«

Bister potoček se vije čez plan,
preko kremenov se lije;
Ciciban v njem se umije,
ptička zapoje spet: »Ciciban,
Ciciban, dober dan!«

TUREK

Dolg je nos, turški nos,
bradavic je poln,
krive coklje, turške coklje,
kot na Savi čoln.

Ali fes, turški fes —
kakor makov cvet!
Hej, in pas, turški pas —
z mavrico prepet.

Turek, daj meni fes,
meni fes in pas —
coklje, nos nosi sam,
sebi v slavo, čast!

CICIBAN POSLUŠA OČETOVO URO

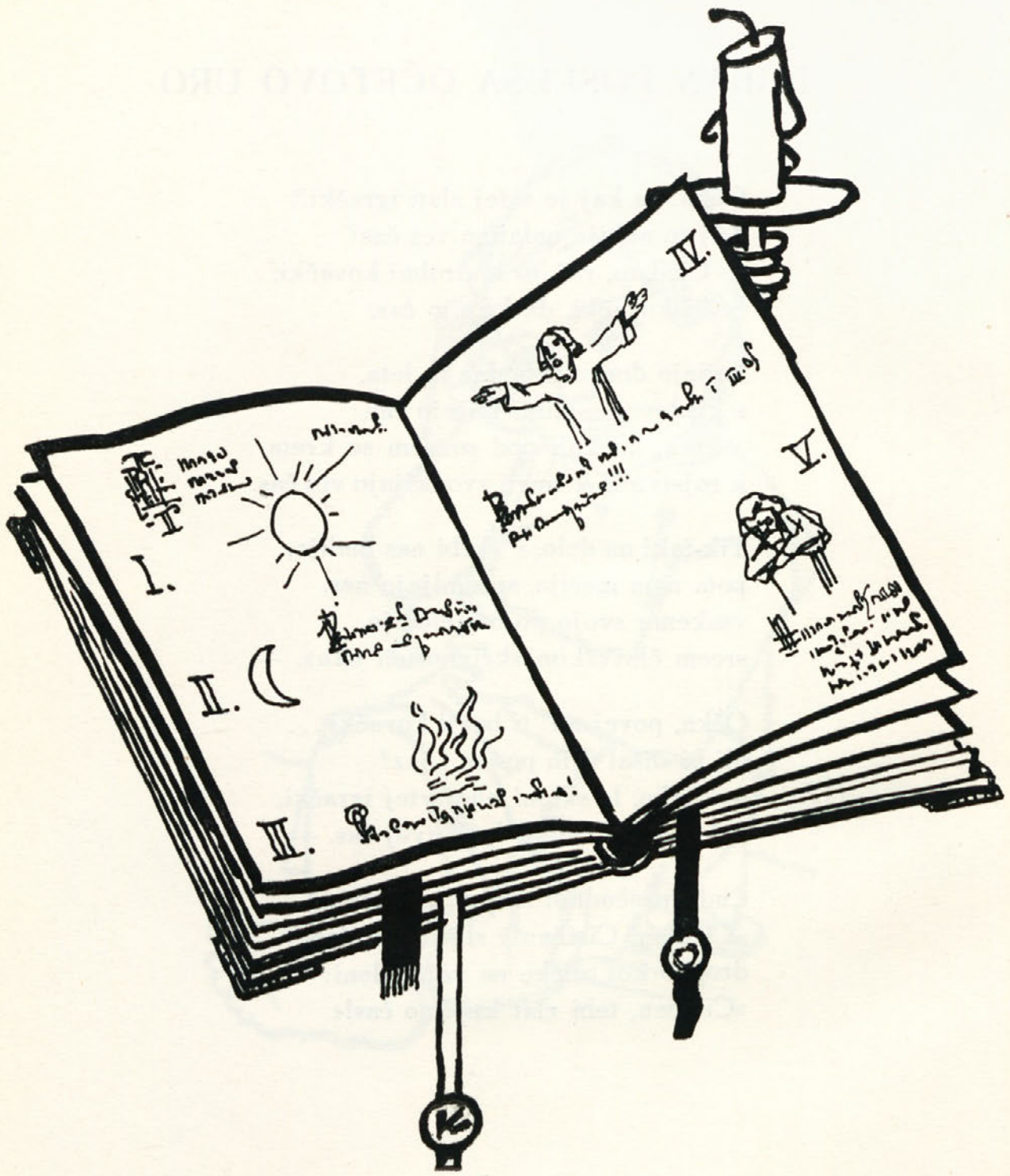
Očka, pa kaj je v tej zlati igrački?
Kaj to nabija nalahno ves čas?
— Ciciban, veš, to so drobni kovački,
božji kovački, da kujejo čas.

Kujejo dneve in tedne in leta,
s kladevci naglimi kujejo čas,
vsemu, karkoli pod soncem se kreta,
k rojstvu in k smrti zvonkljajo ves čas.

Tik-tak! na delo, v skrbi nas budijo,
pota nam merijo, spremljajo nas,
vsakemu svojo pojó melodijo,
srcem človeškim skrivnosten ukaz. —

Očka, povej mi: ti božji kovački . . .
ali bi slišal njih pesem i jaz?
— Sinko, le skloni uho k tej igrački,
čul boš, kako se ti kuje tvoj čas. —

Čudo prečudno! Res pojejo meni!
»Ciciban, Ciciban!« slišim ves čas,
drobno kot ptičke na veji zeleni:
»Ciciban, tebi zlat kujemo čas!«

NAŠE LUČI

Odgovôri, Ciciban:
kaj je naša prva luč?

Naša prva luč je sonce:
z zlato roko svet odgrinja,
zlatih ciljev nas spominja.

Sonce je zašlo za goro;
odgovôri, Ciciban:
kaj je naša druga luč?

Naša druga luč je mesec:
daleč smo se zanočili,
v mesečini prav hodili.

Sonce je zašlo za goro,
mesec je odšel za soncem;
odgovôri, Ciciban:
kaj je naša tretja luč?

Naša tretja luč je ogenj:
gospodarja, vso družino
zvabil v svojo je svetlino.

Sonce je zašlo za goro,
mesec je odšel za soncem,
ogenj v hiši je ugasnil;
odgovôri, Ciciban:
kaj nam je četrta luč?

Luč četrta je beseda:
jasna hodi med narodi,
dušo k duši tajno vodi.

Sonce je zašlo za goro,
mesec je odšel za soncem,
ogenj v hiši je ugasnil,
sam ostal si brez besede;
odgovôri, Ciciban:
kaj je naša zadnja luč?

Naša zadnja luč je duh:
vse je mračno, duh nam seva,
k Bogu pota razodeva.

CICIBAN ZASPI

Ciciban

je zaspan.

Dajte mu blazino —

mehko mahovino;

dajte mu odejo —

jablanovo vejo.

Veter z gôre piha,

jablano razniha,

veja se uvije,

Cicibana skrije,

z listjem ga prevleče,

s cvetjem ga omeče.

Storjupani
27/XII 443

John W. W.

SLOVO

Kaj pravi ptica v zraku, kaj?
»Na nebu ni nikjer pregraj!«
Dejala sta mi val in brod:
»Nihče ne vpraša nas, odkod?«
Zapel je v meni tajen glas:
»Zakaj ne hodiš k svojim v vas?
Ne sme beseda kar naprej
svobodna preko vseh ti mej?
Saj koder govor naš je znan,
povsod doma je Ciciban...«
Po naši zemlji se ozrem,
zgrozim se in oči zaprem...

L075000

L100-

